

Mälardalsområdets Forskarskola i
Vårdvetenskap (MoF-V)
Chris Bengtsson, Samordnare

FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför erbjudande om studieplats i Mälardalsområdets Forskarskola i Vårdvetenskap (MoF-V) och antagning som doktorand med start 1 december, 2023.

Huvudhandledare: Eva Skillgate, Professor
Eva.Skillgate@shh.se
0709 209930

Projekttitel: *En longitudinell studie av en potentiellt gemensam etiologi för funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta och psykisk ohälsa*

Sammanfattning doktorandprojekt (max 1 sida)

Bakgrund

De största bidragen till sjukdomsburden i den generella befolkningen är muskuloskeletal smärta och psykisk ohälsa, med en potentiellt gemensam etiologi. Det är därför viktigt att fördjupa kunskapen om riskfaktorer och samsjuklighet och om hur effekten av riskfaktorer medieras av smärta och/eller psykisk ohälsa. Sådan kunskap behövs för att kunna arbeta förebyggande.

Syfte/Frågeställningar

Syftet är att fördjupa kunskapen om riskfaktorer för funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta (i exv. rygg, nacke och övre extremiteter) och psykisk ohälsa (depression och ångest) hos studenter, och om huruvida effekten av riskfaktorer för muskuloskeletal smärta är medierade av psykisk ohälsa och vice versa.

Metoder

Projektet bygger främst på en valid kohortstudie (n=4 226), finansierad av FORTE, där datainsamlingen avslutades i december 2021. Kaplan-Meier kurvor och Cox-regressioner med "inverse probability weights" justerade för störfaktorer skall användas för att beräkna incidens samt samband mellan exponeringar och utfall.

Semistrukturerade intervjuer och innehållsanalys skall besvara den andra frågeställningen. Analyserna av kohorten kan påbörjas så snart en doktorand rekryterats.

Planerade studier

I: Skiljer sig förekomst av och insjuknande i funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta med samtidig psykisk ohälsa åt, mellan yngre och äldre studenter och mellan studenter som är i början av eller i slutet av sin utbildning? En tvärsnittsstudie.

II: Hur upplever studenter med funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta och samtidig psykisk ohälsa att de påverkar varandra? En kvalitativ studie.

III: Är akademisk och/eller ekonomisk stress och dålig sömnkvalitet oberoende riskfaktorer för funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta och psykisk ohälsa? Om så är fallet, medieras effekterna av dessa riskfaktorer av psykisk ohälsa respektive muskuloskeletal smärta? En kohortstudie.

IV: Är ensamhet, dålig akademisk social sammanhållning, och diskriminering oberoende riskfaktorer för funktionsnedsättande muskuloskeletal smärta och psykisk ohälsa? Om så är fallet, medieras effekterna av dessa riskfaktorer av psykisk ohälsa respektive muskuloskeletal smärta? En kohortstudie.

Betydelse

Psykisk ohälsa och muskuloskeletal smärta utgör en stor sjukdomsburda särskilt hos kvinnor. I vår kohort har 27% depressionssymptomatologi (13% svår/mycket svår), 19% ångestsymptomatologi (11% svår/mycket svår) och 22% upplever stress (11% svår/mycket svår). Cirka 60% rapporterar smärta i rygg eller nacke, 10% rapporterar funktionsnedsättande smärta och 20% samsjuklighet av depression och rygg- och/eller nacksmärta. Det är därför viktigt att fördjupa kunskapen om riskfaktorer och samsjuklighet. Projektet har potential att besvara viktiga forskningsfrågor med longitudinella data och god kontroll för störfaktorer. Därför förväntas avhandlingen bidra till kunskapsläget i forskningsområdet vårdvetenskap på ett betydande sätt. Flera faktorer gör projektet lämpligt för utbildning på forskarnivå, såsom varierande vetenskapliga metoder, en nyligen etablerad kohort av god kvalitet, medverkan i datainsamling, erfarna handledare, flera doktorander i likande projekt i forskargruppen, samt en forskningsvistelse vid Ontario Tech University, Canada.